

V Bruseli 19. apríla 2024
(OR. en)

8957/24

SOC 284
GENDER 66
ECOFIN 450
JAI 637

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	7623/1/24 REV 1
Predmet:	Návrh záverov Rady o posilnení ekonomického postavenia a finančnej nezávislosti žien ako cesty ku skutočnej rodovej rovnosti – <i>schválenie</i>

1. Predsedníctvo vypracovalo súbor návrhov záverov Rady o posilnení ekonomického postavenia a finančnej nezávislosti žien ako cesty ku skutočnej rodovej rovnosti.
2. Závery vychádzajú zo správy Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) s názvom *Financial independence and gender equality: joining the dots between income, wealth and power* (Finančná nezávislosť a rodová rovnosť: súvislosti medzi príjmom, bohatstvom a mocou), ktorá sa uvádza v dokumente 9019/24.
3. Závery preskúmali členovia pracovnej skupiny pre sociálne otázky 29. februára, 18. marca a 12. apríla 2024.
4. O návrhu znenia, ktorý sa uvádza v prílohe k tejto poznámke, sa dosiahla principiálna dohoda.

5. Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby

- vzal na vedomie správu inštitútu EIGE uvedenú v dokumente 9019/24 a
 - postúpil návrh záverov uvedený v prílohe k tejto poznámke Rade EPSCO na schválenie na jej zasadnutí 7. mája 2024.
-

**Posilnenie ekonomického postavenia a finančnej nezávislosti žien ako cesty ku skutočnej
rodovej rovnosti**

– **Návrh záverov Rady¹**

UZNÁVAJÚC, ŽE:

1. Rodová rovnosť a ľudské práva sú jadrom európskych hodnôt. Rovnosť medzi ženami a mužmi je základnou zásadou Európskej únie zakotvenou v zmluvách a v Charte základných práv Európskej únie.
2. Rovnaké príležitosti a rodová rovnosť vrátane rovnakého zaobchádzania a rovnosti príležitostí, pokiaľ ide o účasť na trhu práce, podmienky zamestnania, kariérny postup, nadobudnutie dôchodkových práv, ako aj rovnaké odmeňovanie za prácu rovnakej hodnoty a rovnováha medzi pracovným a súkromným životom, sa uznávajú v zásadách 2, 3, 9 a 15 Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý Európsky parlament, Rada a Komisia vyhlásili v roku 2017.
3. Pekinská akčná platforma, ktorú Organizácia Spojených národov prijala na 4. svetovej konferencii o ženách v roku 1995, označuje „Ženy a hospodárstvo“ (oblasť F) vrátane podpory ekonomickej nezávislosti žien za jednu z dvanástich kritických oblastí záujmu. Uvádza sa v nej, že pri riešení tejto oblasti by vlády a iní aktéri mali podporovať aktívnu a viditeľnú politiku uplatňovania rodového hľadiska vo všetkých politikách a programoch.

¹ Závěry vypracované v rámci preskúmania vykonávania Pekinskej akčnej platformy s osobitným odkazom na kritickú oblasť záujmu F (Ženy a hospodárstvo).

4. Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ktorého zmluvnými stranami sú všetky členské štáty, vyzýva na prijatie opatrení na odstránenie diskriminácie žien v oblasti hospodárskeho života, najmä pokiaľ ide o právo na bankové úvery, hypotéky a iné formy finančných úverov.

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE:

5. V roku 2019 Rada vyzvala Európsku komisiu a členské štáty, aby podporovali ekonomickú nezávislosť žien a udržateľný a inkluzívny hospodársky rast, ako aj sa usilovali „o dôraznejšie zameranie na rodovú rovnosť v rôznych fázach procesu európskeho semestra, okrem iného prácou na už existujúcich ukazovateľoch rodovej rovnosti a v prípade potreby vypracovaním nových ukazovateľov, ďalším rozvíjaním zberu údajov rozčlenených podľa pohlavia a štatistických metód a analýz na monitorovanie pokroku v oblasti rodovej rovnosti.“²
6. V roku 2023 Rada vyzvala Európsku komisiu a členské štáty, aby uznali platenú a neplatenú opatrovateľskú prácu a nabádali „na mobilizáciu a účinné využívanie zdrojov a finančných prostriedkov EÚ na podporu vykonávania európskej stratégie v oblasti starostlivosti a odporúčaní Rady o dlhodobej starostlivosti a vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve s cieľom pokročiť v prechode systémov starostlivosti na holistické, komunitné modely zamerané na človeka s cieľom zlepšiť uznávanie hodnoty starostlivosti a odstrániť predsudky a rodové stereotypy“.³

² Dokument 14938/19.

³ Dokument 16094/1/23 REV 1.

7. V roku 2023 Rada tiež vyzvala Európsku komisiu, aby „zabezpečila, aby sa aspekty rodovej rovnosti začlenili do plnenia rozpočtu EÚ s cieľom odstrániť pretrvávajúce rodové rozdiely, a to najmä financovaním opatrení na podporu rodovej rovnosti a posilnenia ekonomického postavenia žien v súlade s príslušnými výdavkovými programami v rámci viacročného finančného rámca (VFR), ako aj úplným vykonávaním metodiky Európskej komisie na sledovanie výdavkov na rodovú rovnosť v rozpočte EÚ“ a „zabezpečila predkladanie štatistík rozčlenených podľa pohlavia vo všetkých správach Komisie“⁴.
8. V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa zdôrazňuje potreba investícií do stabilnej infraštruktúry v oblasti starostlivosti na zabezpečenie rodovej rovnosti a posilnenie ekonomického postavenia žien, na budovanie odolných spoločností, boj proti neistým podmienkam v odvetví, v ktorom dominujú ženy, na podporu tvorby pracovných miest, predchádzanie chudobe a sociálnemu vylúčeniu, čo má pozitívny vplyv na hrubý domáci produkt (HDP), pretože umožňujú väčšiemu počtu žien zúčastňovať sa na platenej práci.⁵
9. Podľa štúdie Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) o hospodárskych prínosoch rodovej rovnosti v Európskej únii by zlepšenie rodovej rovnosti, a to aj prostredníctvom posilnenia ekonomického postavenia žien, viedlo k zvýšeniu HDP v EÚ do roku 2050 až o 9,6 %.⁶

⁴ Dokument 9684/23.

⁵ Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75.

⁶ *Economic benefits of gender equality in the European Union (Hospodárske prínosy rodovej rovnosti v Európskej únii)*, s. 2.

KONŠTATUJÚC, ŽE:

10. „Prosperita v hospodárstve uplatňujúcom rodovú rovnosť“ je strategickou prioritou stratégie Komisie pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, v ktorej sa zdôrazňuje, že „ženy a muži v celej svojej rozmanitosti by mali mať rovnaké príležitosti na to, aby prosperovali a boli hospodársky nezávislí, boli odmeňovaní rovnako za svoju prácu rovnakej hodnoty, mali rovnaký prístup k financovaniu a poberali spravodlivé dôchodky.“⁷
11. Inštitút EIGE vo svojej správe s názvom „Finančná nezávislosť a rodová rovnosť v EÚ: súvislosti medzi príjmom, bohatstvom a mocou“ uvádza dôkazy o rodových nerovnostiach z hľadiska finančnej nezávislosti v EÚ, pričom sa osobitne zameriava na to, ako sa doteraz definoval pojem finančnej nezávislosti, a analyzuje škodlivé dôsledky finančnej závislosti vrátane ekonomického násilia.⁸
12. Inštitút EIGE označuje posilnenie ekonomického a finančného postavenia žien ako „proces, ktorým ženy získavajú moc a kontrolu nad svojím životom a nadobúdajú schopnosť robiť strategické rozhodnutia“. Defínuje finančnú nezávislosť ako viacrozmerný pojem zahŕňajúci príjem, majetok a moc/kontrolu, aby sa komplexnejšie zachytili mnohé aspekty rodovej nerovnosti.

⁷ Pozri dokument 6678/20.

⁸ EIGE (2024), *Finančná nezávislosť a rodová rovnosť* (dokument 9019/24, s. ix-xiv a s. 15).

13. Stále pretrvávajú rodové rozdiely na úkor žien v oblasti zamestnávania, odmeňovania, zárobkov a príjmov vrátane dôchodkov, ako aj starostlivosti, majetku a prístupu k úverom⁹. Tieto rozdiely vyplývajú z horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie a nižšej účasti žien na trhu práce. Ženy sú z dôvodu rodových prekážok a rodových stereotypov nadmerne zastúpené v práci na čiastočný úväzok a slabo platených odvetviach.
14. Ženy znevýhodňuje aj nerovnaké rozdelenie neplatenej starostlivosti a práce v domácnosti medzi ženami a mužmi, keďže prekáža rovnakej účasti žien na trhu práce a má negatívny vplyv na ich príjmy a ich finančnú nezávislosť¹⁰. V roku 2022 bol rozdiel v odmeňovaní žien a mužov v EÚ stále na úrovni približne 12,7 %. Inštitút EIGE odhaduje rozdiel v majetku žien a mužov v prípade slobodných dospelých vo veku 18 – 60 rokov v ôsmich členských štátoch na 32 %, pričom odhady pre jednotlivé krajiny sa pohybujú od 8 % do 49 %¹¹. Rozdiel v dôchodkoch žien a mužov, ktorý sa v roku 2022 odhadoval na 26,1 %, zvyšuje zraniteľnosť žien, pokiaľ ide o mieru rizika chudoby.
15. Podľa štúdie inštitútu EIGE sú rodové rozdiely v zamestnanosti, odmeňovaní, zárobkoch, príjmoch a majetku obzvlášť výrazné v prípade určitých skupín žien vrátane žien v domácnostiach s jedným rodičom, starších žien, žien s migrantským pôvodom a žien s nezaopatrenými deťmi¹². Medzi ďalšie zraniteľné skupiny žien patria ženy, ktoré sú obeťami násilia, rómske ženy, ženy so zdravotným postihnutím a ženy, ktoré utekajú pred ruskou útočnou vojnou na Ukrajine a pred násilnými konfliktmi v iných častiach sveta.
16. V správe sa dospelo k záveru, že finančná nezávislosť je problémom cyklu života aj začarovaným kruhom: „nedostatok finančnej nezávislosti sťažuje využívanie príležitostí, ktoré by posilnili finančnú nezávislosť“¹³.

⁹ EIGE (2024), Finančná nezávislosť a rodová rovnosť (dokument, 9019/24, s. 78).

¹⁰ EIGE (2023), *A Better Work-Life Balance: Bridging the gender care gap* (Lepšia rovnováha medzi pracovným a súkromným životom: odstránenie rodového rozdielu v oblasti starostlivosti),

¹¹ EIGE (2024), *Financial independence and gender equality* (Finančná nezávislosť a rodová rovnosť), dokument 9019/24, s. 35.

¹² EIGE (2024), Finančná nezávislosť a rodová rovnosť (dokument, 9019/24, s. 79).

¹³ Tamže, s. 63 – 64.

17. Podľa spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2024 môže koncepcia zdaňovania podporiť väčšiu rodovú rovnosť na trhu práce, a to aj zrušením spoločného zdaňovania, keďže 78 % druhých zárobkovo činných osôb v domácnosti v EÚ tvoria ženy. V správe sa zdôrazňuje, že systémy progresívneho spoločného zdaňovania môžu mať negatívny vplyv na vstup druhých zárobkovo činných osôb v domácnosti do zamestnania a na ich odpracované hodiny tým, že vytvárajú vysoké marginálne daňové zaťaženie¹⁴. Ako potvrdil inštitút EIGE, zdaňovanie má preto významný vplyv na finančnú nezávislosť žien.¹⁵
18. Nedostatočná finančná nezávislosť zvyšuje riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia žien a predpoklad rovnakého rozdelenia zdrojov v rámci domácnosti môže skryť skutočný rozsah rodových rozdielov v chudobe a deprivácii.
19. Štatistiky príjmov, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, neumožňujú úplnú analýzu rodovej rovnosti, pretože neposkytujú údaje za každého člena domácnosti ani neodrážajú rozdiely medzi ženami a mužmi¹⁶. Chýbajú aj rozčlenené údaje o majetku a úsporách. V dôsledku toho je podiel žien na príjmoch v domácnosti zvyčajne nadhodnotený a riziko chudoby a materiálnej deprivácie u žien sa podceňuje.

¹⁴ Spoločná správa o zamestnanosti na rok 2024, s. 57.

¹⁵ EIGE (2024), Finančná nezávislosť a rodová rovnosť (dokument 9019/24, s. ix-xiv a s. 54 – 56).

¹⁶ Eurostat. *EU statistics on income and living conditions (EU-SILC) methodology – monetary poverty of elderly people*. (Metodika štatistiky EÚ o príjmoch a životných podmienkach (EU-SILC) – peňažná chudoba starších ľudí.)

20. Napokon, podľa štúdie inštitútu EIGE je finančná závislosť spojená s celým radom negatívnych výsledkov vrátane horšieho fyzického a duševného zdravia a menšieho počtu príležitostí na zapojenie sa do vzdelávania, plateného zamestnania a podnikateľských činností. Okrem toho finančná závislosť žien od ich partnerov môže ženám brániť v tom, aby odišli z násilných vzťahov alebo ich ukončili, čím sa pre ne zvyšuje riziko, že zažijú domáce násilie. Prieskum Eurostatu o rodovo motivovanom násilí páchanom na ženách a iných formách medziľudského násillia (EU-GBV) poukazuje na prevalenciu ekonomického násillia, pričom 4 % až 18 % žien uviedlo, že im partner zakazuje pracovať alebo kontroluje rodinné financie a nadmerne kontroluje ich výdavky.
21. Tieto závery nadväzujú na predchádzajúce úsilie a politické záväzky Rady, Komisie, Európskeho parlamentu a príslušných zainteresovaných strán v tejto oblasti vrátane dokumentov uvedených v prílohe.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby v súlade so svojimi právomocami:

22. Systematicky začleňovali hľadisko rodovej rovnosti do oblasti hospodárskych a finančných politík a právnych predpisov, a to najmä tak, že:

- a) budú ďalej zlepšovať účasť žien na trhu práce, najmä žien, ktoré chcú vstúpiť na trh práce, vrátiť sa naň alebo na ňom zostať, napríklad zlepšením koncepcie daňovo-dávkových systémov, najmä zavedením stimulov a odstránením demotivačných faktorov, najmä pre druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti; Mohlo by to zahŕňať okrem iného opatrenia týkajúce sa spoločného zdaňovania¹⁷, ako sa uvádza v spoločnej správe o zamestnanosti na rok 2024;
- b) zabezpečia rodovo citlivú podporu pre ženy s cieľom uľahčiť im vstup alebo návrat na trh práce, napríklad poskytovaním programov odbornej prípravy na posilnenie postavenia žien a zlepšenie ich zručností na trhu práce;
- c) podporia ďalší výskum a zlepšenie dostupnosti údajov rozčlenených podľa pohlavia v oblasti fiškálnych politík a preskúmajú možnosti hodnotenia a zohľadnenia nerovností v rámci domácnosti. Ak je to možné a relevantné, údaje by mali byť rozčlenené aj podľa veku, zdravotného postihnutia, zloženia domácnosti alebo pôvodu;
- d) budú riešiť rodové rozdiely v oblasti starostlivosti podporou rovnakého rozdelenia neplatenej opatrovateľskej práce a domácich povinností medzi ženami a mužmi, konkrétne zabezpečením prístupnej, cenovo dostupnej a vysokokvalitnej infraštruktúry a služieb v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a dlhodobej starostlivosti, a to v súlade s odporúčaniami Rady o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve a dlhodobej starostlivosti;
- e) si budú vymieňať osvedčené postupy týkajúce sa analýz zohľadňujúcich rodové hľadisko v oblasti právnych rámcov a majetkových režimov v manželstve a spoluzití a pri ich zániku, pričom budú osobitne zohľadňovať ich vplyv na finančnú nezávislosť žien a mužov a riziko ekonomického násillia;

¹⁷ Spoločná správa o zamestnanosti na rok 2024, s. 12 a s. 57 – 58.

- f) sa budú usilovať zabezpečiť, aby dôchodkové systémy zahŕňali hľadisko rodovej rovnosti a mali dostatočné a primerané pokrytie a úrovne dávok na to, aby boli spravodlivé a aby pomohli predchádzať chudobe v starobe a sociálnemu vylúčeniu, pričom osobitnú pozornosť treba venovať situácii osôb, ktoré prerušili kariéru, aby sa starali o závislé osoby alebo ktoré boli na nemocenskej dovolenke. Je dôležité, aby takéto systémy zohľadňovali vývoj súčasnej spoločnosti a meniace sa formy spolužitia s cieľom dosiahnuť väčšiu rodovú rovnosť, a pritom zabezpečili udržateľnosť dôchodkového systému;
 - g) podporia a vyvinú zber a analýzu údajov o individualizovaných príjmoch a prevodoch medzi domácnosťami a v rámci domácností rozčlenených podľa pohlavia;
 - h) podporia, vyvinú a zavedú stratégie na zlepšenie vyváženého zastúpenia žien a mužov pri rozhodovaní vo všetkých odvetviach, najmä stratégie na zvýšenie počtu žien v hospodárskej a finančnej politike a rozhodovacích procesoch vo všetkých fázach a na všetkých úrovniach;
23. poskytovali príležitosti na vzdelávanie a odbornú prípravu, aby umožnili všetkým dievčatám a chlapcom, ako aj ženám a mužom v rámci ich rozličných individuálnych situácií a podmienok získať alebo zlepšiť si vzdelávanie a odbornú prípravu vrátane finančnej gramotnosti s cieľom podporiť ich budúce vyhliadky na zabezpečenie a udržanie finančnej nezávislosti;

24. podporovali možnosti celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy zohľadňujúce rodové hľadisko a zamerané na zlepšenie finančných a digitálnych vedomostí a zručností, ako sú matematická gramotnosť a gramotnosť, pre ženy všetkých vekových kategórií, a to aj prostredníctvom učňovskej prípravy, online odbornej prípravy alebo iných spôsobov, ktoré zohľadňujú, a to aj z prierezovej perspektívy, rôzne nevýhody, ktorým môžu čeliť (napr. vylúčenie z trhu práce, nedostatočný prístup k finančným službám alebo nedostatočné znalosti o nich, nedostatok moci a kontroly a digitálne rodové rozdiely);
25. podporovali opatrenia na presadzovanie podnikavosti žien, vlastníctva podnikov ženami a prístupu žien k finančným zdrojom, a to aj prostredníctvom špecializovaných programov partnerského učenia;
26. podporovali koordinovanú spoluprácu medzi inštitúciami a aktérmi na trhu práce, ako aj v sociálnej a finančnej oblasti a v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, s cieľom dosiahnuť komplexnejšie chápanie faktorov relevantných pre finančnú nezávislosť a správanie z rodového hľadiska (t. j. akumulácia dôchodkových práv, riziká rodovo motivovaného násillia vrátane ekonomického násillia, stratégie a riziká finančnej diverzifikácie atď.);
27. podporovali zapojenie súkromného sektora do presadzovania rovnakých príležitostí a posilnenia ekonomického postavenia žien, a to aj vytváraním pracovných prostredí, v ktorých sa uprednostňuje rodová rovnosť a začlenenie, ako aj prostredníctvom iných opatrení na podporu finančnej nezávislosti žien;
28. zabezpečili, aby akčné plány na boj proti rodovo motivovanému násilliu ustanovené v pripravovanej smernici o boji proti násilliu na ženách a domácemu násilliu¹⁸ zahŕňali ciele opatrenia na riešenie ekonomického násillia a podporu žien v ich sociálnej a profesionálnej reintegrácii;

¹⁸ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti násilliu na ženách a domácemu násilliu, [COM(2022) 105].

29. zabezpečili koordinované usmerňovanie vnútroštátnej politiky na predchádzanie ekonomickému násiliu a nátlaku vo všetkých jeho formách, napríklad vrátane opatrení na riešenie problému úverov a dlhov uzavretých v mene domácnosti jedným z partnerov bez súhlasu druhého partnera;
30. podporovali dostupnosť kvalitných a prístupných poradenských služieb v oblasti financií a zamestnania pre obete domáceho násillia, najmä pre tie, ktoré zažili ekonomické násillie alebo zneužívanie;
31. zvyšovali povedomie, najmä medzi mladými ľuďmi, o zdravých, nenásilných a rovnoprávných spôsoboch riešenia finančných záležitostí v kontexte intímnych vzťahov;
32. zabezpečili výskum zohľadňujúci rodové hľadisko a pracovali na zbere, analýze a oznamovaní administratívnych údajov a údajov z prieskumov rozčlenených podľa pohlavia týkajúcich sa ekonomického násillia a jeho prepojení s finančnou závislosťou a nezávislosťou, s prihliadnutím na minimálne normy týkajúce sa zberu údajov o násillí na ženách, ako sa ustanovujú v pripravovanej smernici o násillí na ženách.

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU A ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby v súlade so svojimi príslušnými právomocami a rešpektujúc úlohu a autonómiu sociálnych partnerov:

33. posilnili opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov Pekinskej akčnej platformy, ako aj vykonávania Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj OSN, tým že budú:
- a) vyvíjať úsilie na odstránenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov, a to aj prostredníctvom včasnej a účinnej transpozície a vykonávania smernice o transparentnosti odmeňovania;
 - b) uplatňovať dvojaký prístup k rodovej rovnosti vykonávaním osobitných politík a opatrení v oblasti rodovej rovnosti a zároveň systematicky začleňovať rodové hľadisko do všetkých sociálnych, finančných a hospodárskych politík, programov a rozpočtov s cieľom odhaliť a účinne znížiť rodové rozdiely v týchto oblastiach;
 - c) rozvíjať a šíriť poradenstvo alebo usmernenia týkajúce sa posilnenia ekonomického postavenia a finančnej nezávislosti žien a rozvíjať príslušné osvetové kampane, do ktorých sa v tejto súvislosti zapoja príslušné subjekty, ako sú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie alebo odborníci v tejto oblasti;
 - d) pokračovať v zlepšovaní rovnováhy medzi pracovným, rodinným a súkromným životom prostredníctvom účinného vykonávania a uplatňovania smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom, európskej stratégie v oblasti starostlivosti a odporúčaní Rady o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve a dlhodobej starostlivosti, najmä s cieľom uľahčiť účasť žien na trhu práce;
 - e) zvažovať ďalšie opatrenia na boj proti ekonomickému násiliu so širším cieľom prakticky odstrániť všetky formy rodovo motivovaného násillia a diskriminácie, najmä viacnásobnej diskriminácie vrátane prierezovej diskriminácie.
34. presadzovali opatrenia na podporu obetí domáceho násillia vrátane opatrení, ktoré im pomôžu udržať si alebo získať finančnú nezávislosť, ako sú opatrenia, ktoré im majú pomôcť udržať si zamestnanie, alebo opatrenia na poskytovanie plateného pracovného voľna.

35. spolu s Výborom pre sociálnu ochranu (SPC) a Výborom pre zamestnanosť (EMCO) pracovali na vývoji harmonizovaných a pravidelne zbieraných údajov o osobnom majetku, rozčlenených podľa pohlavia a iných prelínajúcich sa sociálnych charakteristík, a zvážili možnosť zahrnúť v budúcnosti tieto údaje do EU-SILC;
36. začlenili do príslušných prieskumov EÚ otázky o príjmoch a výdavkoch na úrovni jednotlivcov, o združovaní príjmov a o rozdelení príjmov, rozčlenených podľa pohlavia a podľa druhu príjmu a v prípade potreby podľa ďalších relevantných premenných;
37. zohľadnili a šírili výsledky nadchádzajúcej európskej štúdie založenej na prieskume EÚ o rodovo motivovanom násilí a iných formách medziľudského násillia, ktorú koordinuje Eurostat a ktorú podporuje inštitút EIGE a Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA);
38. uľahčovali vzájomné učenie a presadzovali osvedčené postupy medzi aktérmi zapojenými do ekonomického násillia;
39. pokračovali v boji proti rodovým stereotypom, sexizmu, rodovým úlohám a rodovým normám vrátane tých, ktoré zvyčajne zverujú prevládajúcu úlohu vo finančnom rozhodovaní mužom, a podporovali ciele programy určené na zapojenie mužov a chlapcov do boja proti rodovým stereotypom a diskriminácii; podporovali rovnaké rozdelenie neplatenej starostlivosti a práce v domácnosti medzi ženami a mužmi. Nabádali dievčatá, chlapcov, ženy a mužov, aby si vybrali oblasti vzdelávania a povolania v súlade so svojimi schopnosťami a zručnosťami a nie na základe rodových stereotypov s cieľom zvýšiť podiel mužov na povolaniach, ako je starostlivosť a vzdelávanie v ranom detstve, kde sú ženy v súčasnosti nadmerne zastúpené, a zvýšiť účasť žien v oblastiach STEM¹⁹.

¹⁹ Veda, technológia, inžinierstvo a matematika.

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

40. podporovala výskum v otázke finančnej nezávislosti žien ako viacrozmerného pojmu zahrňajúceho príjem, bohatstvo a moc/kontrolu, aby sa komplexnejšie zachytili mnohé aspekty rodovej nerovnosti;
41. pracovala na vývoji štandardných ukazovateľov na monitorovanie finančnej nezávislosti v spolupráci s inštitútom EIGE a s príspevkom Eurostatu na účely diskusie vo Výbore pre sociálnu ochranu a Výbore pre zamestnanosť. Začlenila príslušné ukazovatele ekonomického násillia do možných budúcich celoeurópskych prieskumov rodovo motivovaného násillia a domáceho násillia;
42. podporovala členské štáty pri vypracúvaní a vykonávaní účinných stratégií na zlepšenie vyváženosti zastúpenia mužov a žien v hospodárskej a finančnej politike a rozhodovaní, najmä monitorovaním správneho zavádzania a uplatňovania smernice o zlepšení rodovej vyváženosti medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností a súvisiacich opatreniach;
43. naďalej podporovala členské štáty, pokiaľ ide o spôsoby, akými môžu vnútroštátne systémy daní a dávok pôsobiť ako finančné stimuly alebo odrádzajúce faktory pri zamestnávaní druhých zárobkovo činných osôb v domácnosti²⁰, a to aj prostredníctvom iniciatív, ktoré majú za cieľ znížiť nerovnaké finančné zaťaženie druhých zárobkovo činných osôb v domácnosti, ako napríklad prostredníctvom propagácie individualizovania systémov dane z príjmu.
44. posilnila uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v hospodárskych politikách EÚ, a to aj v rámci európskeho semestra;
45. podporovala ďalší výskum a zhromažďovala údaje rozčlenené podľa pohlavia o ekonomike starostlivosti, potrebách starostlivosti a povolaniach v oblasti starostlivosti, ako aj o postavení formálnych a neformálnych opatrovateľov a ich pracovných podmienkach v súlade s európskou stratégiou v oblasti starostlivosti;

²⁰

Spoločná správa o zamestnanosti na rok 2024, s. 57 – 58.

Pozri napríklad:

Rastrigina, O., Verashchagina, A., *Secondary earners and fiscal policies in Europe* (Druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti a fiškálne politiky v Európe), štúdia na objednávku Európskej komisie, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov, Úrad pre publikácie, 2015, URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a48ea2ce-7eef-4106-afe2-692a9de13d5e> a Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti, *The Macro-Economic Benefits of Gender Equality* (Makroekonomické prínosy rodovej rovnosti), Ekonomický prehľad 071, marec 2022, URL: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/e1e9946c-6b83-4df5-ae38-8baadeb22bee_en?filename=eb071_en.pdf.

46. pokračovala v monitorovaní pokroku, pokiaľ ide o právne predpisy, politiky a opatrenia na zníženie rozdielov v odmeňovaní a dôchodkoch žien a mužov, a to nadviazaním na existujúce procesy, konkrétne prostredníctvom trojročnej správy o primeranosti dôchodkov, a pokračovala vo výmene osvedčených postupov v tejto oblasti;
47. podporovala financovanie programov vzdelávania a odbornej prípravy zohľadňujúcich rodové hľadisko s cieľom zlepšiť finančné znalosti a zručnosti vrátane matematickej gramotnosti a finančnej a digitálnej gramotnosti so zameraním na ženy a dievčatá;
48. zaviedla kampane na zvyšovanie informovanosti o nových právach pracovníkov v smernici o transparentnosti odmeňovania a v smernici o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom, aby sa zabezpečilo, že občania poznajú svoje práva a môžu si ich uplatňovať;
49. monitorovala pokrok a informovanosť a delila sa o osvedčené postupy v súvislosti s politikami na riešenie rodových rozdielov, najmä pokiaľ ide o odporúčanie Rady o primeranom minimálnom príjme a európsku stratégiu v oblasti starostlivosti vrátane odporúčaní Rady o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve a dlhodobej starostlivosti, ako aj smerníc o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom, minimálnej mzde a o transparentnosti odmeňovania;
50. pokračovala v práci v oblastiach identifikovaných v stratégii pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 a zabezpečila, aby sa dlhodobý strategický záväzok presadzovať rodovú rovnosť po roku 2025 zachoval a ďalej posilňoval, a to na základe silných inštitucionálnych opatrení vrátane novej stratégie, v ktorej sa stanovujú priority na úrovni EÚ a ktorá bude slúžiť ako kompas pre opatrenia na vnútroštátnej úrovni.

Odkazy

1. Medziinštitucionálne dokumenty EÚ

Európska komisia, Generálny sekretariát, *Európsky pilier sociálnych práv*, Úrad pre publikácie, 2017, <https://data.europa.eu/doi/10.2792/95934>

Spoločná správa o zamestnanosti na rok 2024 (6073/24)

2. Právne predpisy EÚ

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 79 – 93)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2381 z 23. novembra 2022 o zlepšení rodovej vyváženosti medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností a súvisiacich opatreniach (Ú. v. EÚ L 315, 7.12.2022, s. 44 – 59)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania (Ú. v. EÚ L 132, 17.5.2023, s. 21 – 44)

3. Rada

Závery Rady z 13. júna 2019 o odstraňovaní rozdielu v odmeňovaní žien a mužov: kľúčové politiky a opatrenia (10349/19)

Závery Rady z 24. októbra 2019 o hospodárstve zameranom na dobré životné podmienky (dokument 13432/19)

Závery Rady z 10. decembra 2019 s názvom Hospodárstva uplatňujúce rodovú rovnosť v EÚ: ďalší postup (dokument 14938/19)

Závery Rady z 1. decembra 2020 o riešení rozdielu v odmeňovaní žien a mužov: Ocenenie a rozdelenie platenej a neplatenej práce v oblasti starostlivosti (dokument 13584/20)

Odporúčanie Rady týkajúce sa prístupu k cenovo dostupnej, vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti (Ú. v. EÚ C 476, 15.12.2022, s. 1)

Odporúčanie Rady o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: barcelonské ciele do roku 2030 (Ú. v. EÚ C 484, 20.12.2022, s. 1)

Závery Rady z 12. júna 2023 o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v politikách, programoch a rozpočtoch (dokument 9684/23)

Závery Rady z 29. novembra 2023 o prechode systémov starostlivosti počas celého života na holistické, komunitné modely podpory zamerané na človeka zohľadňujúce rodové hľadisko (dokument 16094/1/23 REV1)

4. Európska komisia

Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025. Dokument 6678/20
[Referenčné číslo Komisie: COM(2020) 152 final]

Európska stratégia v oblasti starostlivosti zameraná na opatrovateľov a prijímateľov
starostlivosti (2022). [Referenčné číslo Komisie: COM(2022) 440 final]

Rozhodnutie Komisie zo 17. septembra 2012 týkajúce sa Eurostatu (2012/504/EÚ).

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti násiliu na ženách a domácejmu
násiliu, [COM(2022) 105 final]

Metodika štatistiky EÚ o príjmoch a životných podmienkach (EU-SILC) – peňažná chudoba
starších ľudí, Eurostat 2022.

Rozdiel v dôchodkoch žien a mužov podľa vekovej skupiny, Eurostat 2022.

Štatistika rozdielov v odmeňovaní žien a mužov, Eurostat 2023.

5. Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE)

Posúdenie vplyvu na rodovú rovnosť: súbor nástrojov na uplatňovanie hľadiska rodovej
rovnosti, 2016

Hospodárske prínosy rodovej rovnosti v Európskej únii, 2023.

Lepšia rovnováha medzi pracovným a súkromným životom: odstránenie rodového rozdielu
v oblasti starostlivosti 2023.

Finančná nezávislosť a rodová rovnosť: súvislosti medzi príjmom, bohatstvom a mocou
(dokument 9019/24)

6. Organizácia Spojených národov

Pekinská deklarácia a akčná platforma (program OSN pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien)

Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW)
